ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ ΦΙΛΟΣΟΦΙΚΩΝ ΕΡΕΥΝΩΝ
(www.philosophical-research.org)

ΣΕΜΙΝΑΡΙΑ
ΙΣΤΟΡΙΚΟΦΙΛΟΣΟΦΙΚΟΥ ΛΟΓΟΥ
ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ Λ. ΠΙΕΡΡΗΣ

ΚΥΚΛΟΣ ΚΕ'
ΠΕΡΙΟΔΟΣ 2011 - 2012

ΑΝΘΡΩΠΟΓΟΝΙΑ
Φυσική Ιστορία του Ανθρώπου
Ή
Ανθρώπινη Φύση και Ανέλιξη
(από τις Δυναμερές Πρωταρχές
μέχρι την Ακμή της Τελειότητας)

Το τέταρτο Σεμινάριο του Β' Μέρους του εφετινού Κύκλου θα πραγματοποιηθεί την Πέμπτη 2 Φεβρουαρίου του Σωτηρίου και Αναγεννητικού έτους 2012, στις 8.30 μ.μ.
Το θέμα του είναι:

7ος Αιώνας π.Χ.:
το Αριστοκρατικό Ιδεώδες, η Λυρική Ποίηση
και η Ιαμβογραφία.

Ο Ελληνισμός, είδαμε, συλλαμβάνεται στην Μήτρα της Ιστορίας με την Καθοδο των Δωριέων μετά την κατάρρευση κατά το τέλος της 2ης χιλιετίας π.Χ. του Μυκηναικού Κόσμου και του συνολικού Συστήματος Ισορροπίας Δυνάμεων της ύστερης Εποχής του Χαλκού.

Το Δωρικό Πνεύμα είναι το πνεύμα του «κόσμου», της τάξης κοσμικής και ανθρώπινης, κατά την αρχή της Αρμονίας. Η πραγματικότητα έχει τάξη, δομή και ρυθμό, και αυτός ο «κόσμος»

της τάξης συνίσταται στην αρμονία των στοιχείων και μερών και παραγόντων της ύπαρξης. Ο φυσικός νόμος του όντος δηλαδή κυρούται δια της αρμονίας του όντος, δια της εναρμόνισης των συντελεστών του. Και έτσι απογεννά κάλλος. Η ομορφιά (ευ – μορφία) είναι η συστατική εμπειρία του Δωρισμού, την οποία και επέβαλλε στα άλλα φύλα που συσσωμάτωσαν τον Ελληνισμό. Έτσι γεννήθηκε η Ελληνική ιδέα της «Μορφής» που εχουμε αναλύσει στο αισθητικό πεδίο της τέχνης, έχουμε αναγάγει στις μεταφυσικές προυποθέσεις της, και θα συνεχίσουμε να μελετούμε υπό διάφορες απόψεις στα επόμενα σεμινάρια αυτού του Κύκλου.

Η θρησκευτική έκφραση του Νόμου του Κάλλους ήταν η λατρεία του Απόλλωνος. Ο Απόλλων δεν φαίνεται να υπάρχει στο Μυκηναικό πάνθεο. Το όνομα απαντά στα Χιττιτικά, ως πρωτεύων θεός. Με το γεγονός αυτό συνδυάζεται η εμφατική παρουσία του Απόλλωνα σε σχέση με την Λυκία, στην νοτιοανατολική περιοχή της Μικράς Ασίας, ανατολικά της Ρόδου. Ο Απόλλων έχει το θείο επίθετο «λυκηγενής» ήδη στον Όμηρο (Ιλιάς Δ, 101: 119: cf. Ε, 105). Η ρίζα λυκ-, luk-, lux, σημαίνει φώς. Cf. λυκάβας, αμφιλύκη, λυκαυγές, λυκόφως, Λυκαβηττός (όπου βαίνει το φως, απ' όπου ανατέλλει ο ήλιος για την Αθήνα). Στην κατεύθυνση της Λυκίας ανατέλλει ο ήλιος για την Πελοπόννησο και την Αθήνα και κεντρική Ελλάδα στις θερινές τροπές του ήλιου. Εκεί γεννάται ο Ήλιος. Και στην Ρόδο ήταν κύρια η λατρεία του Ήλιου.

Βόρεια του Ελλαδικού χώρου, στα ενδότερα της Ευρώπης υπήρχε επίσης η λατρεία του Ήλιου. Ανατολικά από πέρα από την θάλασσα που γεφυρώνει (το Αιγαίο πέλαγος) και βορεινά από πέρα από τα βουνά πού έχουν πόρους και περάσματα (οι οροσειρές της Βαλκανικής), έλαμπε η θρησκεία του Ήλιου. Το Δωρικό βίωμα και πνεύμα πήρε την Ηλιολατρεία και έφτιαξε το ίνδαλμα του καταυγάζοντος κάλλους της αιώνιας ακμής της νεότητας. Από το κοσμικό φως το φώς του κάλλους, της μορφής, του Λόγου ως τάξης και ρυθμού του όντος. Ο Απόλλων έγινε ο θεός Λόγος, γιαυτό και εξαγγέλλει το κρύφιον του όντος, όντας ο εσώτερος νόμος του όντος, η τάξη της πραγματικότητας. Διερμηνεύει (ούτε λέγοντας ούτε κρύβοντας αλλά σημαίνοντας – Ηράκλειτος) τον «κόσμο» του Είναι, την βουλή του Πατρός Διός και τά θέσφατα της Μοίρας (όπως έχουμε αναλύσει την τριπλή αυτήν αιτιότητα). Χρησμοδοτεί στους Δελφούς και πολλαχού.

Είδαμε ότι οι μύθοι των Υπερβορείων είναι ουσιώδες χαρακτηριστικό της Απολλώνειας λατρείας, και ότι αυτοί ερμηνεύονται ηλιακά. Το ίδιο συμβαίνει και με κύρια γνωρίσματα, προσδιοριστικά, γεωγραφικά, χρονολογικά, αυτής της λατρείας. «Λοξίας» - από την λόξωση της εκλειπτικής, στους σκολιούς δρόμους της αποκάλυψης του κρύφιου. «Έκατος», ο μακρόθεν. «Αιγλάτας» στην Ανάφη. Βέλη οι ακτίνες του ήλιου που ζωοδοτούν αλλά και πυρπολούν και κατακαίουν και σκοτώνουν. Η οκταετηρίς (ακριβής σύμπτωση 8 ενιαυτών και ακέραιου αριθμού σεληνιακών μηνών (99), αργότερα τον 5ο αιώνα π.Χ. συνεδέθη με τον Απόλλωνα η ακριβέστερη δεκαεννετηρίς του αστρονόμου Μέτωνος) των τελετουργιών κάθαρσης με την πομπή του εφήβου - νέου Απόλλωνος προς και από τα Τέμπη.

Οι ιερές οδοί των Υπερβορείων και των υπερβορείων προσφορών και απαρχών συμπίπτουν με διαδρομές που θα ακολούθησαν οι Δωριείς πριν την Κάθοδό τους στην Πελοπόννησο. Η μία έρχεται από την Ιλλυρία, φθάνει στην Θεσπρωτία και στην Δωδώνη, διέρχεται από τα ορεινά περάσματα της Πίνδου και διαπορεύεται τον άνω ρου του Αχελώου, διασχίζει τον

Θεσσαλικό κάμπο από την Τρίκκη (Τρίκαλα) μέχρι τις Φερές και τον Παγασητικό κόλπο, περναει στην Ευβοια, από την Κάρυστο πάει Άνδρο, Τήνο και καταλήγει στην Δήλο, το ιερό νησί του απαστράπτοντος τρισένδοξου γυμνού αιγαιοπελαγήτικου φωτός.

Η άλλη ιερά οδός είναι αυτή της «θεωρίας» του Εφήβου υποδυομένου τον θεό. Από τα Τέμπη στην Δειπνιάδα κοντά στην Λάρισσα, μετά στις Φερές, Παγασές, στο εσωτερικό της Θεσσαλίας, από τα περάσματα της Όθρυος στοην κοιλάδα του Σπερχειού, από τις διόδους της Οίτης στο μεγάλο ιερό του κατ' εξοχήν Δωρικού ήρωος, του Ηρακλέους (την «Πυρά του Ηρακλέους» στην Οίτη), και μετά από την Δωρίδα (τελευταίο σταθμό εγκατάστασης των Δωριέων πριν την Κάθοδό τους) από τις οδούς μεταξύ Παρνασσού και Γκιώνας ή Γκιώνας και Βαρδουσίων στους Δελφούς. Απ' όπου ξεκινούσε η ιερά οδός προς Αθήνα (και εκείθεν προς Δήλο πάλι) δια της Λεβάδειας, των Βοιωτικών πεδιάδων, και των περασμάτων του Πάρνωνα.

Οι οδοί δείχνουν τις μετακινήσεις των Δωριέων από το ορεινό Γάμμα που χάραξα στην προηγούμενη ανακοίνωση προς την Δωρίδα στον Παρνασσό και Γκιώνα. Οι Δελφοί απέκτησαν το υπερκόσμιο μέγεθός τους από την Δωρική λατρεία.

Θα αναλύσω την σχέση Δωριέων και Ελλήνων. Θα ασχοληθούμε επισταμένως με την γέννηση του ονόματος και του πράγματος των Ελλήνων. Ποιοι ήσαν οι Έλληνες μεταξύ των ποικίλων φύλων που κατοικούσαν τον Ελλαδικό χώρο; Ποια είναι η αρχική τοποθεσία που κατοικούσαν; Ποιες οι μετακινήσεις τους; Προυπήρχαν στον χώρο ή ήλθαν από αλλού; Τι αξίζει η θεωρία της Ινδογερμανικής καταγωγής τους; Πότε ανεδύθη συνείδηση κοινότητας σε αυτούς και πως λογάριαζαν την διαφοροποίησή τους από τους λοιπούς; Ειδικώτερα ποια ήταν η σχέση τους προς τους Πελασγούς και τα συγγενή φύλα; Τι προκύπτει από τις αρχαιότερες Ελληνικές μαρτυρίες; Τι σημαίνουν οι φυλετικές γενεαλογίες των αρχαίων πηγών; Το όνομα Απόλλων δεν έχει σαφή ετυμολογία στα Ελληνικά. Τι συμβαίνει με την λέξη Έλληνες;

Την προηγούμενη Πέμπτη είδαμε πως από την Δωρική μορφολογική δυναμοποίηση των Αχαικών παραδόσεων με τις Αιολικές και Ιωνικές ιδιαιτερότητες, γεννήθηκε και τελειοποιήθηκε στον 8ο αιώνα το μεγαλείο του Ελληνικού Έπους. Και πώς με Σπαρτιατική παρέμβαση θεσπίστηκε η δόξα του Αγωνιστικού Ιδεώδους της Ζωής στους Ολυμπιακούς αγώνες, την ίδια εποχή (776 π.Χ.). Περιμένει να αναπτυχθεί σε σεμινάριο με κατάλληλες προβολές η ανάδυση της νέας αισθητικής μορφής του ισχυρού κάλλους. Θα επανέλθω στο θέμα του Έπους για να το συνεξετάσω με την γέννηση και την φύση της Λυρικής και Ιαμβικής ποίησης που θα παρακολουθήσουμε να συμβαίνει τον επόμενο 7ο αιώνα.

Και τέλος, θα επικεντρωθούμε στην συγκρότηση του Δωρικού «κόσμου» της ανθρώπινης αρμονίας στην κοινωνική συνύπαρξη, όπως ιδίως αποτυπώνεται στις πολιτειακές, πολιτικές, πολιτιστικές και οικονομικές δομές της πρώιμης Σπάρτης, της αρχετυπικής και καθαρώτατης Δωρικής πόλης. Θα ερευνήσουμε δηλαδή σε βάθος την θεμελίωση και πρώτη άνθιση του αρχαιοελληνικού Αριστοκρατικού Ιδεώδους.

***

Εμείς στοχαζόμαστε τον Λόγο του Όντος. Και πέριξ ημών εκτυλίσσεται ένα βδελυρό όργιο ταπείνωσης της χώρας και εξευτελισμού της κοινωνίας από το άθλιο Καθεστώς των «ηγετικών» ομάδων. Ο κόσμος όλος έχει μείνει άναυδος από την χαμέρπεια των κυβερνητών μας. Ήξεραν την απόλυτη αναξιότητά τους. Αλλά δεν πίστευαν την αχαλίνωτη δουλοπρέπειά τους: ότι θα έγλυφαν τους περιφρονητές τους.
Το Καθεστώς αποτελεί προσβολή όχι μόνο για μας αλλά για κάθε άνθρωπο ξένο ή δικό, για την ίδια την ανθρωπιά. Είναι βδέλυγμα. Είναι αποκρουστικό. Είναι κόπρος του Αυγείου. Το ότι μιλούν για μας και την πατρίδα είναι καθ' εαυτό έσχατη προδοσία.
Να τελειώνουμε με αυτούς τους πιθήκους του ξένου και αλλότριου. Όλους τους. Όπως με τους Μνηστήρες ο Οδυσσέας.
Και μετά να κάνουμε κάθαρση. Και να αρχίσουμε από την αρχή. Πιο αρχή και από το 1821. Να βρούμε την ταυτότητα της ιδιαιτερότητάς μας και να δυναμώσουμε πάνω σαυτήν, όχι κόντρα σαυτήν.
Είναι εύκολο αν το πάρουμε απόφαση.

***

Οι συναντήσεις των Σεμιναρίων γίνονται στην Αίθουσα Διαλέξεων του Μεγάρου Λόγου και Τέχνης, Πλατεία Γεωργίου Α', 2ος όροφος.
Μετά την ομιλία ακολουθεί διεξοδική, ανοικτή συζήτηση.
Η εισοδος είναι ελεύθερη.

(www.philosophical-research.org)

***